

natuurlijk, maar
aank, dat men de
dan op uitnoot-
Lutjegast, deze
zicht liet horen.
den wil om door
bij de gerefor-
tar-bij-den-voort-
urlijk niets van
nadere samen-
de uitnoodiging
iets meer relief
ie reeds min of
nog naar onder-
en waarin met
kunnen worden
wil, om alle be-
orden.

kel woord in te
of bij de vrij-
iculier zich had

artikel), dat wij
werken, dat het
bereening van
als het op een
is voltrekt zich
il in de Gerefor-
voor elken man,
isch opgelegden
aan het onder-
aan de aan-
f te beloven, en
is beweerde on-
n maar gehoor-
ormatie aller-
ot wie met
d. Vandaar de
1944; vandaar
keraden en an-

angebeld bij een
le vraag, of men
terecht van ons
do de vraag, of
zonder eerst te
lo de vrijmaking
nachen hier wat
meerdere kerken
in geulch — in
bij hen, die ons
pen der kudde
en getyran-
ouder hen, die
ndividuele ver-
de broeders en
smede voor die
vrij te maken
bestaande orde,
ort te zetten en
nee te gaan. En
zou het punt,
er voor de aan-
n met de Chris-

gen, waarin we
Geref. Kerken
r eenige terug-
over hebben uit-
laten verleden,
e daklozen on-
erk ergens, doch
zen.
bedoeling, een
wachten, eer we
Geref. kerken
en, om dit aan-
a n g s d e n
k w a s. Daar-
elijk het onder-
d opnemen van
ig ware revolu-
houding tegen-
hadden samen-
zaak van Gods
telijke Gerefor-
ar een „oecu-
e basis, en we
a „De Wekker“,
ons best heb-
die de hiërar-
de groote on-
k, meebrengen,
als wij er be-
roepen tot een
nuleren en der

K. S.

Laten we U iets over den inhoud vertellen! Eerst komt een foto van prof. Holwerda, den rector, gevolgd door vele gegevens omtrent de Hoogeschool en veel wetenswaardigs over het studentencorps, opgeleverd door een foto van den Senaat. Opgegeven zijn de vereischte boeken voor prop., cand. en doctoraal examens; lijst van studenten, verslag iustrumviering, varia enz. Maar naast dit alles bevat deze Almanak een belangrijk artikel van den heer D. Deddens, theol. cand., over art. 36 der Nederl. Geloofsbelijdenis. Dat over de materie hier behandeld, 't laatste woord nog niet gezegd en geschreven is, ook niet na het referaat op „t Amersfoortsche congres" Maart-April '48, bewijst deze bijdrage tot het recht verstaan van onze belijdenis.

Kortom, allen, die willen meeleven met den arbeid onzer Hoogeschool, kunnen dezen Almanak slechts noode missen!

Temeer nog, daar de oplaag beperkt is, verzoeken wij U Uw bestellingen, zoo spoedig mogelijk, en wel vóór 25 April, te verzenden aan onderstaand adres. De prijs is ongeveer f 6.—. Bestelling per giro is natuurlijk ook mogelijk. Het gironummer is 105162 ten name van het Stud. corps „F.Q.I.", Broederweg 15, Kampen.

Kampen, Boelestraat 36.

J. MULDER.

P.S. Van harte aanbevelen. De studenten staan voor groote uitgaven, ze kunnen den steun niet missen. En het Schoolleven kan den almanak niet missen. Het is geen kwestie van een „grape".

K. S.

Kerkstijl

Bij den Kerkeraad van Neede kwam een schrijven in van eenige Canadeesche emigranten, die vertellen, dat zij momenteel kerkelijk „dakloos" zijn. Bij de Chr. Ref. Church kunnen zij niet terecht, omdat ze daar hun mond moeten houden en bij de Prot. Ref. Churches willen zij niet terecht, omdat daar een „supralapsaristische opvatting van Uitverkiezing en Verbond zou heerschen, waarbij zij verwijzen naar art. van Ds Van Raalte in zijn kerkbode.

Nu vragen deze broeders: „Kom over en help ons!"

Zij willen één of twee predikanten uit Nederland hebben om de „Kerk te institueeren".

Ds Van Raalte schrijft nu in De Wachter: „Wij moeten deze broeders helpen..... dat kan zoo niet blijven.....".

Wij vragen ons af: is dat inderdaad juist?

Ik herinner mij, dat Prof. Schilder eens schreef: Wanneer ik in Rusland ging wonen, zou mijn roeping zijn daar, vóór alles eerst te zoeken naar de resten van Christus' Kerk en wanneer ik die daar nog vond, zou het mijn roeping zijn mij daarbij aan te sluiten, en, als 't noodig mocht blijken, van daaruit te gaan reformeeren.

Wij gelooven, dat dit de weg is die elke emigrant te gaan heeft. Ziet hij daar tegenop, dan moet hij niet gaan emigreeren, maar rustig blijven waar hij is.

Wij belijden, dat Christus Zijn Kerk op aarde in stand houdt. Dat is dus niet alleen in Nederland, maar ook buiten onze grenzen. Wie emigreert heeft naar Christus' Kerk te zoeken, daar waar hij gaat wonen. En eerst wanneer hem blijkt, dat de Kerk (wanneer noodig) daar geen gehoor meer geeft aan den reformatorischen oproep tot bekeering, heeft een emigrant andere wegen te zoeken.

„Dakloos" is hij niet, dat is een uitdrukking die de H. Schrift en onze confessie niet kennen.

Emigranten die naar Amerika of Canada vertrekken hebben de roeping aansluiting te zoeken bij de Prot. Ref. Church, dat is daar de Kerk, die de Heere geplant heeft. Wij spreken veel over de „plaatselijke Kerk"; welnu, we hebben ons, óók als emigranten, daaraan te houden. Dat is kerkstijl. We moeten niet eigenzinnig kerke willen gaan spelen. En zeker niet eenzijdig willen emigreeren en anderzijds het Nederlandsche leven, ook niet het Nederlandsche kerkelijke leven willen vasthouden. Iedere emigrant heeft de roeping voor alles te vragen wat God kerkelijk in de historie van het land waar hij toe behoort, gedaan heeft.

v. SPRONSEN.

P.S. Indien wij gelegenheid vinden, komen we hierop terug; we deelen schrijvers meening.

K. S.

Candidaats-examen

Geslaagd voor het Candidaats-examen de heer N. Bruin, Burg. van Oordtstraat 9, Ermelo.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

DE CRISIS VAN HET GEZAG

in het bedrijfsleven (XVIII)

Alvorens verder te gaan, willen wij datgene, wat in de laatste artikelen van deze reeks aan de orde kwam over eigendom en rentmeesterschap nog even samenvattend beschouwen.

Voor de beantwoording van de vraag bij wien de zeggenschap berust over de aardse goederen, welke vraag tegenwoordig in het brandpunt der discussies is komen te staan, nu allerwegen wordt gesproken over en gepleit voor het recht van economische medezeggenschap voor den arbeider in loondienst in de onderneming, zijn wij begonnen met bij ons onderzoek terug te gaan, tot op de Scheppingsopdracht, welke God den mensch vóór den zondeval gaf.

Zooals wij reeds opmerkten ging de Heiland zelf er ons in voor, om in zaken rakende de aardse verhoudingen, de aanvaarding er van afhankelijk te stellen van de vraag, hoe het er mee in den beginne was gesteld. Het is nu bij dezen principieelen opzet, dat wij de Barthianen tegenover ons bevinden. Prof. dr G. C. van Niftrik hield op 17 Maart j.l. een referaat tijdens de jaarvergadering van het Verbond van Protestantisch Christelijke Werkgevers in Nederland. (Of misschien moet ik zeggen: het Verbond van Protestantisch-Christelijke Werkgevers in Nederland. Laatstgenoemde schrijfwijze treft men aan op de binnenzijde van „De Werkgever", het orgaan van dit Verbond, en eerstgenoemde op den buitenkant, beide keeren in den kop van het blad. In het eene geval is protestantsch bijvoegelijk naamwoord, in het andere bijwoord bij het bijvoegelijk naamwoord christelijk, hetgeen nogal verschil maakt. Dit zij terloops even opgemerkt.) Het referaat had tot titel: „Over liefde en recht. Beschouwingen over een Prot. Chr. Werkgeversorganisatie." Wij citeren uit het verslag van dit referaat uit het nummer van „De Werkgever" van 24 Maart het volgende: „Het neo-calvinisme argumenteert uit de schepping en verabsoluteert het verleden; de doorbraak-gedachte argumenteert uit het Koninkrijk Gods en verabsoluteert en idealiseert de toekomst." Bij geen van beide wil prof. van Niftrik zich, blijkens dit verslag van zijn referaat, aansluiten. Hij kiest zijn positie noch in het verleden, noch in de toekomst, deze verabsoluteerend, doch in het heden, en zegt daarvan: „Staande in het heden, in het christelijk heden, ontmoeten wij Christus." Het heden is dus „verabsoluteerd" in de Openbaring. Hoe wij ons in deze positie hebben te gedragen, geeft hij vervolgens op deze wijze aan: „Wij staan in het heden en van oogenblik tot oogenblik, van stap tot stap zullen wij hebben te vragen: „Spreek, Heer, Uw knecht hoort." Nu erkent deze spreker wel, dat er ook moet zijn het handhaven van de continuïteit der wet, maar daar naast is er dan ook „das Gebot der Stunde", de bekende Barthiaansche stelling, waar tegenover wij zouden willen stellen dat „die Stunde" of wel „Jede Stunde" er is voor „das Gebot". Tegenover die stelling van dat aparte woord, dien bliksemstraal des

Geestes, voor den aparten mensch in de aparte concrete situatie geldt dat voor menschen, die ooren hebben om te hooren, Christus Zelf geen andere aanwijzingen geeft dan het tot den rijken man in de hel gesproken woord: Zij hebben Mozes en de Profeten: dat zij die hooren. (Lucas 16:29.)

Het is geen verabsoluteeren van het verleden, wanneer wij uitgaan van de Scheppingsordinanties, doch ook daarin een continueeren van de Wet Gods voor het menschenleven en dat der overige Schepping. Wij belijden dat God gisteren en heden en tot in alle eeuwigheid Dezelfde is, en wanneer wij Hem Zijn opdracht van Gen. 1:28 hooren handhaven in Gen. 9:1 en 2, dan wagen wij het niet Hem te zeggen: Wat doet Gij? Evenmin veronachtzamen wij de goede leerling van onzen Heilberger Catechismus, wanneer deze, handelende over des menschen ellende, ook direct begint met terug te gaan tot op de Schepping en bij de handhaving van Gods recht ten opzichte van den gevallen mensch, deze gefundeerd acht in Gods goede Scheppingsdaad, Zondag 4.

Uitgaande van Gen. 1:28 nu bepaalden wij op grond van de Heilige Schrift den menschenlijken eigendom als een opdracht tot heerschappij over de Scheppingsgoederen, waarvan God de eenige en absolute Eigenaar is. Deze Scheppingsopdracht strekt zich allereerst voor ieder mensch uit over zijn lichaam en geest, welke Gods zijn, en voorts over zooveel van de Scheppingsgoederen, als God hem heeft toebedeeld. Ten aanzien van beide geldt, dat er door God verscheidenheid is gewild en ingesteld; in welke verscheidenheid zoowel van gaven en talenten bij den mensch zelf als van omvang en aard der hem toebetrouwde Scheppingsgoederen zich Gods vrijmachtige Wil als Schepper en Onderhouder van het door Hem geschapene doet gelden. Wij achten de separatie in den eigendom, of m.a.w. den privaten eigendom, bij de Schepping gegeven. Na den zondeval vordert God in Zijn Wet de nadrukkelijke gestipuleerde eerbiediging van die door Hem gestelde separatie, in het 8e en 10e gebod. Zoo mag en moet er gesproken worden reeds bij de Schepping van „den rechtvaardige met het zijne", om een woord van dr K. Sietsma te bezigen in zijn „De Zelfrechtvaardiging Gods" (uitgave S. J. P. Bakker, Amsterdam). Ook van het leven na den zondeval, dat door Christus verlost werd, geldt wat dr Sietsma in bovengenoemden preekenbundel over het boek Job opmerkt: „De rechtvaardige met het zijne, dat is met man, vrouw en kinderen; dat is met werk en positie; dat is op zijn plaats en in zijn levensverbanden; dat is met een omtuining rondom hem en rondom alles wat hij heeft; dat is met een mantel van heerlijkheid en eer en gerechtigheid bekleed; dat is omgeven door al wat God zijn knecht genadiglijk verleend heeft." (blz. 20).

Wie positie kiest, gelijk wij doen in Gen. 1:28, heeft daarbij ook deze winst, dat hij in de verhouding van God

OP EN OM 'T KERKPLEIN

„Doen, wat des Kerkeraads is"

Onze kerken hebben voortdurend waakzaam te zijn op een dubbel front. Eenerzijds op dat der hiërarchie, anderzijds op dat van het independentisme.

In Gereformeerde Kerken dreigt de hiërarchie meestal in dien vorm, dat de „meerdere vergaderingen" Gods vrije kerken aan banden trachten te leggen door haar besluiten en handelingen en bindingen. Het is de hiërarchie, die het in het tweede lid van artikel 31 K.O. geformuleerde beginsel heeft geschrapt of gesteriliseerd. De meerdere vergaderingen werpen zich op als de voedsterheeren der plaatselijke kerken. Deze „gekken" hebben te prijzen, wat de „heeren" wijzen. Het recht om de besluiten der meerdere vergaderingen te toetsen en al of niet te ratificeren, wordt aan die kerken ontzegd. En als naar de meening van zulke hiërarchisch geïnfecteerde classes en synoden de nood aan den man komt, dan aanzelen ze niet zichzelf de rechten aan te mistigen, die de Koning der kerk uitsluitend aan Zijn vrije kerken gegeven heeft; dan komt een classis, een synode „doen wat des kerkeraads is".

In de vorige en in deze eeuw hebben onze kerken met dit hiërarchisch kwaad te strijden gehad en ze zijn een en ander maal den strik ontkomen.

Maar reden om op behaalde lauweren te rusten, is er niet.

Want juist het verleden toonde, hoe licht de vrije kerken in steen van bij haar vrijheid-in-Christus de wach te betrekken, zich weer ongemerkt en vrijwillig begeven onder het juk. Want het is helaas niet zoo, dat Barbortje alleen maar hangen moet, maar dat het domme Barbortje ook maar al te vaak hangen wil!

En ook het heden zou stof te over bieden om aan te toonen, dat tusschen het vrijgemaakte gras nog allerlei hiërarchische madelieven te vinden zijn.

Ook van het hiërarchisch kwaad geldt: „de zonde ligt voor de deur." En van hen, die er tegen streden: „gij hebt nog ten bloede toe niet tegengestaan." Het beest is waarlijk onder onzen greep niet dood-gebloed.

Maar ook van andere zijde dreigt er gevaar.

Er zitten hier en daar independentistische addertjes onder het vrijgemaakte gras.

Is het een eigenaardigheid van de hiërarchie, dat het het beginsel, uitgedrukt in het tweede lid van artikel 31 K.O. „tenzij het bewezen worde te strijden tegen Gods Woord" heeft overboord gezet, het independentisme heeft het beginsel, in het eerste lid van dat artikel geformuleerd, weggenomen: „Hetgeen met de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden."

Het independentisme kent geen „meerdere vergaderingen", maar slechts conferenties van kerken. Tusschen die kerken aangegane accoorden, tusschen haar vrijwillig gemaakte afspraken kent het niet. En daarom ook geen bindende besluiten, zelfs niet onder beding van het „tenzij" van artikel 31 K.O.

Toch is dat slechts één der aspecten van dit Brownisme. Want de wortelzonde van het independentisme is niet, dat het geen „meerdere vergaderingen", maar wel, dat het een soevereine gemeentevergadering kent. Die gemeentevergadering regeert de kerk. Niet de kerkeraad, de ouderling-schap, maar de samenkomst der geloovigen. Het independentisme huldigt in feite de leer van de volkssoevereiniteit in de kerk. (Dr H. H. Kuyper). En dit independentistisch gevaar is voor onze Kerken acuut. Het gevaar, dat het ambt der geloovigen gaat „doen, wat des Kerkeraads is" en de leiding van het leven der (plaatselijke) kerk tracht te nemen.

Dat gevaar dreigt in de actie Bos.

Zoowel daar, waar een comité van geloovigen een spreker „van elders" laat komen om tégen „Oosterbeek" te spreken, als de kerkeraad „voor" is, als daar waar men „krachtens het ambt aller geloovigen" een spreker „van elders" laat komen, om vóór „Oosterbeek" te pleiten, waar een kerkeraad het besluit inzake samenspreking van de synode te Amersfoort ratificeerde. We kennen sprekers, die (in het eerste geval) geweigerd hebben tégen een plaatselijken kerkeraad in te gaan spreken. We kennen ook iemand, die in het tweede geval vóór „Oosterbeek" sprak tegen den Kerkeraad in.

Maar tot de Kerken zeggen we: Weest op Uw hoede.

Lant U ook van het independentistische hondje niet bijten. Ook niet wanneer de beet gecamoufleerd wordt onder den schoonen naam „krachtens het ambt aller geloovigen". En nog minder wanneer ge het argument hoort gebruiken, dat het hondje anno 1944 zoo goede diensten gedaan heeft.

Want toen is dit beestje niet op pad geweest.

Het is nooit „het ambt aller geloovigen" om te „doen wat des kerkeraads is".

D. E. C.

— mensch — Scheppingsgoederen van den aanvang af de goede verhouding en rangorde in het oog heeft. God alleen is groot en gaat voorop. De mensch ontvangt de opdracht van zijn Schepper. De Scheppingsgoederen zijn aan den mensch toebetrouwd. Met het oog op het handhaven van die goede relatie en rangorde hebben wij gewaarschuwd voor gevaarlijke leuzen als „de mensch meer waard dan goud", en dezen Dagon van het voetstuk van Jes. 13:12, waarop hij was geplaatst, afgestooten. Deze leuze is het

publicatie van
Studentencorps
Theol. Hooge-